

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VAZIRLAR MAHKAMASINING QARORI

20 21 yil « 22 » iyun

№ 388

Toshkent sh.

Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш дастурларини самарали амалга ошириш ҳамда уларнинг тадбиркорлик фаолияти учун микрокредитлар ажратиш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш тизимини такомиллаштириш ва тадбиркорликни ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2020 йил 13 октябрдаги ПҚ–4862-сон қарори ижросини таъминлаш, шунингдек, аҳолини, айниқса ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш, ҳудудлардаги аҳоли онгида тадбиркорлик орқали ҳаёт тарзини яхшилашга интилиш ҳиссини уйғотиш ҳамда бу борада уларни рағбатлантириш ва давлат томонидан янада қўллаб-қувватлаш мақсадида, Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш тизимини такомиллаштириш ва тадбиркорликни ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2020 йил 13 октябрдаги ПҚ–4862-сон қарорига мувофиқ аҳолини, хусусан, ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ва тадбиркорлик кўникмаларига ўқитишни ва тадбиркорликка жалб қилишни давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг қуйидагиларни назарда тутувчи тартиби ўрнатилганлиги маълумот учун қабул қилинсин:

белгиланган дастурлар ва талаблар асосида ташкил этилган ўқув курсларини тамомлаган ҳар бир битирувчи (ёшлар, хотин-қизлар) учун касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича нодавлат таълим ташкилотларига сарфланган харажатларнинг 70 фоизи, бироқ ҳар бир битирувчига 1 миллион сўмдан ортиқ бўлмаган миқдорини давлат томонидан компенсация қилиш;

касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича нодавлат таълим ташкилотлари курсларини муваффақиятли тамомлаб, уларнинг сертификатини олган шахсларга ўз бизнесини ташкил этиш учун имтиёзли микрокредитлар ажратиш;

нодавлат нотижорат ташкилотларининг кенг аҳоли қатламларини тадбиркорликка ўқитиш ва уларга микромолиявий хизматлар кўрсатишдан иборат комплекс дастурларини амалга ошириш учун Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси ҳисобидан танлов асосида 5 йил муддатга, шу жумладан бир йиллик имтиёзли давр билан йиллик 4 фоиз ставкада қарз ажратиш.

2. Қуйидагилар:

аҳолини, шу жумладан ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурини амалга ошириш ва ўқув курсларини ташкил этиш жараёнига нодавлат таълим ташкилотларини кенг жалб қилишни назарда тутувчи **Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган харажатларини компенсация қилиш тартиби тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ;**

аҳолини касб-хунар ҳамда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишга бўлган қизиқиши ва манфаатдорлигини оширишни назарда тутувчи **Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар ажратиш тартиби тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ;**

тадбиркорликка ўқитишда иштирок этувчи нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятини давлат томонидан янада қўллаб-қувватлашни назарда тутувчи **Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ва унга жалб қилиш лойиҳаларини амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тартиби тўғрисидаги низом 3-иловага мувофиқ тасдиқлансин.**

3. Белгилансинки:

аҳолини касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестри (кейинги ўринларда – реестр) 2021 йил 20 июлга қадар шакллантирилади, 2022 йилдан бошлаб ушбу қарорга 1-иловада белгиланган муддатларда махсус ташкил этиладиган ахборот тизимида юритилади;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш тизимини такомиллаштириш ва тадбиркорликни ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2020 йил 13 октябрдаги ПҚ–4862-сон қарорига мувофиқ ажратилган 2 млн АҚШ доллари эквивалентидаги маблағлар ҳисобидан нодавлат нотижорат ташкилотларининг кенг аҳоли қатламларини тадбиркорликка ўқитиш ва уларга микромолиявий хизматлар кўрсатишдан иборат комплекс дастурларини амалга ошириш учун қарз ажратиш бўйича танлов 2021 йил 20 июлга қадар эълон қилинади ва 2021 йил 1 августга қадар ўтказилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси икки ҳафта муддатда нодавлат таълим ташкилотларининг рўйхатини ҳудудлар кесимида шакллантириб, реестрга киритиш учун Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига тақдим этсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги:

а) бир ой муддатда реестрни шакллантирган ҳолда ўзининг веб-саҳифасига жойлаштирсин;

б) 2021 йил 1 ноябрга қадар Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси, “Микрокредитбанк” АТБ ва АТ Халқ банки билан биргаликда қуйидаги имкониятларга эга ахборот тизимининг ишга туширилишини таъминласин:

реестрни шакллантириш ва юритиш;

тегишли идораларнинг дастурий таъминотлари билан интеграция қилган ҳолда, идоралараро электрон ҳамкорлик қилиш;

нодавлат таълим ташкилотлари ва мутасадди идоралар ўртасида ўқувчиларнинг давоматини реал вақт режимида мониторинг қилиш;

сертификатга эга бўлган битирувчилар тўғрисида маълумотлар олиш;

тадбиркорлик бўйича ўқув курсларини тамомлаб ва кейинчалик микрокредит олиб, фаолият юритаётган тадбиркорлик субъектлари фаолиятини мониторинг қилиб бориш.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг молия-иқтисодиёт ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича ўринбосари — иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазири Ж.А. Қўчқоров зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А. Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2021 йил "22" _____ июндаги 388-сон қарорига
1-илова

**Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш
дастурларида иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг
электрон реестрини шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган
харажатларини компенсация қилиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш дастурларини амалга ошириш, уларда иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини шакллантириш ҳамда уларнинг ўқитишга сарфланган харажатларини қоплаб бериш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ваколатли давлат органи – Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги;

Жамғарма – Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси;

нодавлат таълим ташкилотлари (НТТ) – ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитишни амалга оширувчи тадбиркорлик субъектлари;

электрон реестр – ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи НТТлар тўғрисидаги тўлиқ ва аниқ маълумотларни ўзида жамлайдиган электрон ахборот тизими;

ўқув юкламаси – Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Бизнес ва тадбиркорлик олий мактаби томонидан ишлаб чиқилиб, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Ёшлар ишлари агентлиги ҳамда ваколатли давлат органи билан биргаликда тасдиқланадиган касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича фанларнинг минимал йўналишлари, миқдори ва ўқув соатини ўзида мужассамлаштирган қўшма йўриқнома;

ўқув дастури – ўқув юкламаси асосида НТТ томонидан ишлаб чиқиладиган ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича фаннинг мазмуни ва ўтилиш тартиби, ўқувчилар томонидан ўзлаштирилиши лозим бўлган билим ва кўникмаларнинг ҳажмини белгилаб берадиган дарслар мажмуаси;

ўқув курслари – ўқув дастури асосида ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича НТТ дарслар тўплами;

ўқув курс тингловчилари (битирувчилари) – ўқув дастури асосида касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича НТТ томонидан ташкил этилган ўқув курсларида таҳсил олаётган (битирган) ёшлар ва хотин-қизлар;

сертификат – НТТ томонидан ташкил этилган ўқув курсларини муваффақиятли битириб, якуний имтиҳон натижаларига кўра 71 ва ундан юқори балл тўплаган битирувчиларга мазкур низомга 1-илова қилинган намуна асосида тақдим этиладиган малакавий ҳужжат;

компенсация – электрон реестрга киритилган, сертификатга эга бўлган ўқув курслари битирувчиларини касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитган НТТга сарфланган харажатларининг 70 фоизини, бироқ сертификатга эга бўлган ҳар бир битирувчига 1 миллион сўмдан ошмаган қисмини қоплаш мақсадида тўланадиган маблағ;

микрокредит – ўқув курсларини муваффақиятли битириб, сертификатга эга битирувчиларга “Микрокредитбанк” АТБ ва АТ Халқ банки томонидан ажратиладиган имтиёзли микрокредитлар.

3. Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган харажатларини компенсация қилиш Низомга 2-иловадаги схемага мувофиқ амалга оширилади.

2-боб. Электрон реестрни шакллантириш

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси (кейинги ўринларда – Инспекция) томонидан ҳудудларда фаолият юритаётган НТТларнинг рўйхати ҳар йили 1 декабрга қадар ваколатли давлат органига кўриб чиқиш ва электрон реестрга киритиш учун тақдим этилади.

5. Рўйхатда қуйидаги маълумотлар акс эттирилади:

СТИР рақами;

нодавлат таълим хизматларини кўрсатиш фаолияти бўйича лицензия ёки хабарнома қабул қилинганлиги тўғрисидаги тасдиқнома реквизитлари;

ўқув курсларининг йўналишлари;

ўқув курсларини олиб борадиган ўқитувчи, уста ва мураббийлар сони (соҳалар кесимида);

ўқув ва дарс жараёнларини ташкил этиш учун синфхоналар, машғулот хоналари ва бошқа зарурий ишлаб чиқариш майдонларининг мавжудлиги;

ўқув курсларининг умумий жой ўринлари;

ўқув жиҳозлари ва бошқа зарурий воситалар билан таъминланганлиги;

мавжуд филиаллари ва уларнинг манзиллари (агар мавжуд бўлса);

халқаро ташкилотлар томонидан берилган сертификатлари (агар мавжуд бўлса).

6. Рўйхатга киритиш учун НТТлар электрон реестрга киритиш, ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этиши учун ҳар йили 1 ноябрга қадар Инспекцияга ариза тақдим этади.

7. НТТлар электрон реестрга киришлари учун мазкур низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талабларга жавоб беришлари керак.

Мазкур талаблар таъминланмаган тақдирда, ушбу НТТлар электрон реестрга киритилмайди ҳамда ваколатли давлат органи томонидан икки иш куни ичида бу ҳақда Инспекцияга ёзма ёки электрон шаклда хабар юборилади ва тақдим этилган ҳужжатлар қайтарилади.

Инспекция бир иш куни ичида ҳужжатлар қайтарилганлиги тўғрисида тегишли НТТларни хабардор қилади.

НТТлар хабарнома олинган кундан бошлаб уч иш куни ичида, камчиликлар бартараф этилиб, мазкур низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талабларга мувофиқ тегишли маълумотлар ва ҳужжатлар тақдим этилгандан сўнг, Инспекция уларнинг маълумотлари ва рўйхатини икки иш куни ичида такроран ваколатли давлат органига киритиши мумкин.

Такроран тақдим этилган ҳужжатлар ваколатли давлат органи томонидан ушбу низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талаблар асосида қайта кўриб чиқилади.

8. Ваколатли давлат органига тақдим этилган маълумот ва ҳужжатларнинг ҳаққонийлиги учун Инспекция ва НТТлар раҳбарлари шахсан масъул ҳамда жавобгар ҳисобланади.

НТТларнинг мазкур низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талабларга мувофиқ ёки мувофиқ эмаслиги, шунингдек, тақдим этилган маълумотларнинг ҳаққонийлиги идоралараро электрон ҳамкорлик орқали текширилади, зарур ҳолларда, ваколатли давлат органининг ҳудудлардаги ваколатли офисларининг масъул ходимлари томонидан бевосита жойига чиққан ҳолда ўрганилиши мумкин.

9. Инспекция томонидан тақдим этилган рўйхатни кўриб чиқиш ва умумлаштириш асосида, ҳар йили 1 январга қадар ваколатли давлат органи томонидан НТТларнинг электрон реестри шакллантирилади.

Электрон реестр ваколатли давлат органининг веб-саҳифасига жойлаштирилади.

Электрон реестрга Инспекциянинг таклифига кўра, ваколатли давлат органи томонидан ўзгартириш киритилиши мумкин.

10. Зарурий ҳолларда, электрон реестрга киритилган маълумотлар манфаатдор вазирлик, идора ва ташкилотларнинг бошқа электрон ахборот тизимлари билан интеграция қилиниши мумкин.

3-боб. Ўқув дастурини амалга ошириш ва ўқув курсларини ташкил этиш

11. Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш, уларнинг ўқитишга сарфланган харажатларини компенсация қилиш 3-иловада келтирилган касблар рўйхати доирасида амалга оширилади.

Бунда, касбларнинг долзарблиги ҳамда меҳнат бозоридаги талаб ва таклиф кўрсаткичларидан келиб чиққан ҳолда, шунингдек, жисмоний ва юридик шахсларнинг таклифлари асосида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Ёшлар ишлари агентлиги ҳамда ваколатли давлат органи билан келишилган ҳолда касблар рўйхатига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин.

12. НТТлар томонидан ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш ўқув дастурлари ва ўқув курслари асосида ташкил этилади.

13. Ўқув курсларининг умумий давомийлиги 40 соатдан кам бўлмаган ҳолда белгиланади, бунда дарс соатларининг тахминан:

70 фоиз қисми касб-хунар ва тадбиркорлик асосларини;

10 фоиз қисми тадбиркорлик соҳасидаги қонунчилик талаблари, тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини;

10 фоиз қисми бизнес-режалар тузиш ва тадбиркорлик фаолиятини режалаштиришни;

10 фоиз қисми маркетинг, менежмент ва тадбиркорлик этикаси, ҳамкорлар ва мижозлар билан ўзаро муносабатларни тўғри йўлга қўйиш, шунингдек, уларга хизмат кўрсатиш ва муомала маданиятини ўргатишга қаратиш тавсия этилади.

14. Ўқув дастурлари асосида ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш истагини билдирган – электрон реестрга киритилган НТТлар ўқув курслари бошланишидан камида уч кун олдин туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказлари ва ваколатли давлат органининг ҳудудлардаги ваколатли офисларига расмий хабарнома йўллайди. Хабарномада ўқитиш жойи, ўқитиш йўналишлари тўғрисидаги маълумотлар акс эттирилади ва тингловчилари рўйхати илова қилинади.

НТТлар ўқув дастурлари доирасида тингловчиларни шартнома ва тўлов асосида ўқишга қабул қилади.

15. Ўқув курслари юқори малака ва тажрибага эга мутахассислар, ўқитувчилар, усталар ва мураббийлар томонидан замонавий технологиялардан кенг фойдаланилган ҳолда анъанавий усулда олиб борилади.

16. НТТлар томонидан тингловчиларнинг ўқув жараёнида иштирок этишлари ва давомати мунтазам мониторинг қилиб борилади.

НТТлар ўртасида тингловчиларнинг давомати ўзаро электрон ахборот алмашинуви орқали ваколатли давлат органи томонидан реал вақт (онлайн) режимида мониторинг қилинади.

Ўқув жараёнлари танланма асосида туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказлари, ваколатли давлат органининг ҳудудлардаги ваколатли офислари томонидан бевосита жойига чиққан ҳолда кузатиб борилиши мумкин.

17. Ўқув курслари якунланишидан икки кун олдин НТТлар туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказларига битирувчиларни тест синовидан ўтказишни ташкил этиш учун расмий хабарнома тақдим этади.

Ўқув курслари якунларига кўра тингловчилар туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказлари томонидан Маҳалла ва оилани кўллаб-қувватлаш вазирлиги, Ёшлар ишлари агентлиги ва Савдо-саноат палатасининг ҳудудий бўлинмалари ва бошқа тегишли ҳудудий ташкилот (идоралар)нинг вакиллари жалб қилган ҳолда реал вақт (онлайн) режимида замонавий ахборот технологиялари воситаларини қўллаган ҳолда тест ва имтихон синовидан ўтказилади. Шунингдек, зарурий ҳолларда, тингловчилардан амалий имтихонлар ҳам олиниши мумкин.

18. Тестлар, имтихон саволномалари ва амалий имтихон вазифалари ҳар бир ўқув курси йўналишидан келиб чиққан ҳолда, ўқув юкнамалари ва ўқув дастурлари талаблари асосида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан манфаатдор идоралар билан биргаликда шакллантирилади.

19. Имтихонларнинг энг юқори бали 100 балл этиб белгиланади.

20. Якуний имтихон синовлари натижасида 71 ва ундан юқори балл тўплаган битирувчиларга НТТ томонидан сертификат берилади.

4-боб. Ўқув курслари битирувчиларининг ўқитиш харажатларини қоплаб бериш

21. Ўқув курсларини тамомлаган ва сертификатга эга бўлган битирувчиларга касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича НТТлар сарфлаган харажатларнинг 70 фоизи, бироқ сертификатга эга бўлган ҳар бир битирувчига 1 миллион сўмдан ортиқ бўлмаган миқдори Жамғарма томонидан компенсация қилинади.

Бунда, компенсация миқдори НТТ ва битирувчи ўртасида тузилган шартномада кўрсатилган харажатлар миқдори асосида амалга оширилади.

22. Ўқув курсларини тамомлаган ва сертификатга эга бўлган битирувчиларга касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича сарфлаган харажатларини қоплаб бериш учун НТТлар томонидан Жамғармага қуйидаги ҳужжатларни илова қилган ҳолда расмий мурожаат қилинади:

НТТ ва тингловчи ўртасида тузилган шартнома нусхаси;

сертификат олган битирувчилар тўғрисидаги маълумотлар;

ўқитиш харажатлари учун битирувчи томонидан амалга оширилган тўловни тасдиқловчи ҳужжатлар (қоғоз ёки электрон шаклда) нусхалари (квитанция, чек ва бошқалар).

Мурожаатнома ва ҳужжатларни кўриб чиқиш якунлари асосида Жамғарма ва НТТлар ўртасида ўзаро шартнома тузилади.

Агарда мазкур ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаса, Жамғарма ва НТТ ўртасида шартнома тузилмайди ва бир иш куни ичида бу ҳақда НТТ ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилинади ҳамда тақдим этилган ҳужжатлар қайтарилади.

НТТлар камчиликлар бартараф этилгандан сўнг такроран мурожаат қилишга ҳақли.

Шартнома тузилган кундан бошлаб уч иш куни мобайнида Жамғарма томонидан НТТларга белгиланган компенсация маблағлари ўтказиб берилади.

НТТлар Жамғармадан олинган компенсация маблағларини сертификат олган битирувчиларга икки иш куни муддатида қайтариб беради.

5-боб. Яқуний қоида

23. Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ёшлар ишлари агентлиги, Савдо-саноат палатаси, “Микрокредитбанк” АТБ, АТ Халқ банки ва уларнинг ҳудудий бўлинмалари ҳамда ваколатли давлат органи ёшлар ва хотин-қизларни касб-ҳунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш тизими бўйича тарғибот-ташвиқот ишларини амалга оширади.

24. Ушбу низом талабларини бузган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

Ёшлар ва хотин-қизларни касб-ҳунар ҳамда
тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи
нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини
шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган
харажатларини компенсация қилиш тартиби
тўғрисидаги низомга
1-илова

**Касб-ҳунар ва тадбиркорликка ўқитиш дастури бўйича ўқув курсларини
муваффақиятли якунлаганлик тўғрисидаги сертификат
намунаси**

(титул varaғи)

ЛОГОТИП ЎРНИ

(nodavlat ta'lim tashkiloti nomi)

**KASB-HUNAR VA TADBIRKORLIKKA O'QITISH DASTURI BO'YICHA
O'QUV KURSLARINI MUVAFFAQIYATLI YAKUNLAGANLIK TO'G'RSIDA
SERTIFIKAT
№ 000000**

(familiyasi, ismi, otasining ismi)

“ _____ ”
yo‘nalishi bo‘yicha o‘quv kurslarini muvaffaqiyatli tugatdi.

(direktor F.I.O)

muhr o'rni

(imzo)

20__ yil “__” _____
(berilgan sana)

_____ viloyati _____ tumani/shahri

Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда
тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи
нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини
шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган
харажатларини компенсация қилиш тартиби
тўғрисидаги низомга
2-илова

Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида
иштирок этувчи нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини
шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган харажатларини
компенсация қилиш

СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Нодавлат таълим ташкилотлар (кейинги ўринларда – НТТ)	Электрон реестрга киритиш, ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этиши учун Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекциясига ариза тақдим этади.	Ҳар йили 1 ноябрга қадар
2-босқич	Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси (кейинги ўринларда – Инспекция)	Низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талабларга кўра НТТлар рўйхати шакллантирилади ҳамда рўйхат ва НТТлар томонидан тақдим этилган маълумот ва ҳужжатлар Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига кўриб чиқиш, электрон реестрга киритиш учун юборилади.	Ҳар йили 1 декабрга қадар
3-босқич	Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Ваколатли давлат органи)	Инспекция томонидан тақдим қилинган маълумотлар ва ҳужжатлар низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талаблар асосида ўрганиб чиқилади, белгиланган талаблар таъминланмаган тақдирда, НТТлар электрон реестрга киритилмайди, бу ҳақда Инспекцияга ёзма ёки электрон шаклда хабар юборилади, тақдим этилган ҳужжатлар қайтарилади.	2 иш куни ичида

4-босқич	Инспекция	Хужжатлар қайтарилганлиги тўғрисида тегишли НТТларни хабардор қилади.	1 иш куни ичида
5-босқич	НТТ	Камчиликлар бартараф этилиб, низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талабларга мувофиқ тегишли маълумотлар ва хужжатлар Инспекцияга қайта тақдим қилади.	Хабарнома олинган кундан бошлаб 3 иш куни ичида
6-босқич	Инспекция	НТТлар томонидан қайта тақдим қилинган хужжатларни ўрганиб чиқиб, маълумот, хужжатлар ҳамда рўйхатни ваколатли давлат органига такроран юборади.	2 иш куни ичида
7-босқич	Ваколатли давлат органи	Такроран тақдим этилган рўйхат, маълумот ва хужжатлар низомнинг 4 ва 5-бандларида назарда тутилган талаблар асосида қайта кўриб чиқилади. Қайта кўриб чиқилган рўйхатни умумлаштирган ҳолда НТТларнинг электрон реестрини шакллантиради.	Белгиланган тартибда Ҳар йили 1 январга қадар
8-босқич	НТТ	Электрон реестрга киритилган НТТ туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказлари ва ваколатли давлат органининг ҳудудлардаги ваколатли офисларига расмий хабарнома йўллайди. <i>(Хабарномада ўқитиш жойи, ўқитиш йўналишлари тўғрисидаги маълумотлар акс эттирилади ва тингловчилари рўйхати илова қилинади.)</i> <i>НТТлар ўқув дастурлари доирасида тингловчиларни шартнома ва тўлов асосида ўқишга қабул қилади).</i>	Ўқув курслари бошланишидан камида уч кун олдин
9-босқич	НТТ	Юқори малака ва тажрибага эга мутахассислар, ўқитувчилар, усталар ва мураббийлар томонидан замонавий технологиялардан кенг фойдаланилган ҳолда анъанавий усулда ўқув курсларини олиб боради.	Белгиланган муддатларда
10-босқич	НТТ	НТТлар туман (шаҳар) бандликка кўмаклашиш марказларига битирувчиларни тест синовидан ўтказишни ташкил этиш учун расмий хабарнома тақдим этади.	Ўқув курслари якунланишидан икки кун олдин

11-босқич	Туман (шаҳар) бандликка қўмаклашиш маркази	Ўқув курслари якунларига кўра битирувчиларни Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Ёшлар ишлари агентлиги ва Савдо-саноат палатасининг ҳудудий бўлинмалари ва бошқа тегишли ҳудудий ташкилот (идоралар)нинг вакиллари жалб қилган ҳолда реал вақт (онлайн) режимида замонавий ахборот технологиялари воситаларини қўллаган ҳолда тест ва имтихон синовидан ўтказди. Шунингдек, зарурий ҳолларда, тингловчилардан амалий имтиҳонлар ҳам олади.	Белгиланган муддатларда
12-босқич	НТТ	Якуний имтихон синовлари натижасида <u>71 ва ундан юқори балл</u> тўплаган битирувчиларга сертификат беради.	Белгиланган муддатларда
13-босқич	НТТ	Сертификатга эга бўлган битирувчиларга касб-ҳунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича сарфлаган харажатларини қоплаб бериш учун низомнинг 21-бандида қайд қилинган ҳужжатларни илова қилган ҳолда Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма)га расмий мурожаат қилади.	Шартномага мувофиқ
14-босқич	Жамғарма ва НТТ	Мурожаатнома ва ҳужжатларни кўриб чиқиш якунлари асосида ўзаро шартнома тузади.	Ўзаро белгиланган муддатларда
15-босқич	Жамғарма	Агарда ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаса, НТТ билан шартнома тузмайди ва бу ҳақда НТТни ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилади ҳамда тақдим этилган ҳужжатларни қайтаради. (НТТлар камчиликларни бартараф этган ҳолда такроран мурожаат қилишига ҳақли).	Бир иш куни ичида
16-босқич	Жамғарма	НТТларга белгиланган компенсация маблағларини ўтказиб беради.	Шартнома тузилган кундан бошлаб уч иш куни мобайнида

17-босқич	НТТ	Жамғармадан олинган компенсация маблағларини сертификат олган битирувчиларга қайтариб беради.	Маблағ келиб тушган кундан бошлаб икки иш кuni мобайнида
-----------	-----	--	--

Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда
тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи
нодавлат таълим ташкилотларининг электрон реестрини
шакллантириш, уларнинг ўқитишга сарфланган
харажатларини компенсация қилиш тартиби
тўғрисидаги низомга
3-илова

**Нодавлат таълим ташкилотлари томонидан ёшлар ва аёлларни
касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича
КАСБЛАР РЎЙХАТИ**

1. Пазандалик, ошпазлик ва новвойлик.
2. Овқатланиш хизматларини ташкил этиш ва бошқариш.
3. Қандолатчилик, пазандачилик ва карвинг.
4. Тикувчилик (тўқимачилик соҳасининг барча турдаги хизматлари).
5. Гилам тўқиш.
6. Чарм-тери маҳсулотлари ва пойабзал тикиш, таъмирлаш.
7. Зардўзлик, каштачилик ва газламаларга гул босиш.
8. Заргарлик ва бижутерия тайёрлаш.
9. Саргарошлик, маникюр, педикюр хизматлари.
10. Косметолог хизматлари.
11. Уй ҳамширалиги, болалар ва қариялар парвариши.
12. Кир ювиш ва дазмоллаш хизматлари.
13. Кўп қаватли уйлар ва биноларга техник хизмат кўрсатиш, эксплуатация ва жорий таъмирлаш.
14. Умумий қурилиш ишлари (бетон қуйиш, ғишт ва кафель териш, сувоқчилик, бўёқчилик ва пардозлаш ишлари).
15. Дарвоза, эшик ва деразалар ясаш ва таъмирлаш (ёғоч, пластик, металл ва бошқа).
16. Слесарь, токарь ва металларга ишлов бериш, буюмлар ясаш.
17. Дурадгорлик, ёғоч буюмларини ясаш.
18. Ўймакорлик ва ганчкорлик.
19. Кулолчилик.
20. Тош, мрамор, гранит ва бошқа инерт материалларга ишлов бериш.
21. Ҳайкалтарошлик ҳамда кичик меъморий шаклларни ясаш ва ўрнатиш.
22. Миллий мусиқа асбобларини ясаш ва таъмирлаш.
23. Мебелсозлик.
24. Сантехника ускуналарини ўрнатиш ва таъмирлаш.
25. Электропайванд, электромонтёрлик хизмати.
26. Майший техникалар, компьютер ва офис жихозларини ўрнатиш, тузатиш ва уларга хизмат кўрсатиш.
27. Автотранспорт воситаларини таъмирлаш ва жиҳозлаш.
28. Ободонлаштириш ва ландшафт дизайн ишларини ташкил этиш.

29. Гул етиштириш, гулчамбарлар, гулли безак ва декорациялар тайёрлаш.
30. Тантаналар, маросимлар, тўй ва тадбирларни ташкил этиш ҳамда бадий безаш ишларини амалга ошириш.
31. Дастурий таъминот, ахборот тизимлари, мобиль иловалар ва веб-сайтларни ишлаб чиқиш, техник қўллаб-қувватлаш (дастурчи, веб-саҳифаларни саҳифаловчи, веб-таҳлилчи, веб-сайтларни оптимизациялаш бўйича мутахассис).
32. Мультимедиа, дизайн ва санъат материалларини яратиш ва ишлов бериш (веб-дизайнер, графика дизайнери, компьютер ўйинлари дизайнери, интерьер дизайнери, ландшафт дизайнери, либослар дизайнери, ретушер, фотоколлажчи, вектор графикаси муҳаррири, визуаллаштирувчи дизайнер, техник дизайнер, моушн-дизайнер, 3D-дизайнер, видео муҳаррир, видеооператор ва бошқалар).
33. Матнни яратиш ва ишлов бериш (копирайтер, рерайтер, SEO-копирайтер, SEO-рерайтер, контент-менежер, муҳаррирлик хизматларини ташкил этиш).
34. Ижтимоий тармоқлардаги фаолият (PR-менежер, интернет-маркетолог, ижтимоий тармоқларда товарларни (ишларни, хизматларни) илгари суриш ва реклама қилиш (SMM), ижтимоий тармоқ саҳифалари администратори, аккаунт-менежер, маркетолог, таргетолог, контекст-реклама бўйича мутахассис, директолог, медиа режалаштирувчи, SMO мутахассиси).
35. Кадрлар танлаш соҳасидаги фаолият (интернет-лойиҳалар билан ишловчи менежер, фрилансерлар гуруҳи раҳбари, HR-менежер, рекрутер, шахсий ассистент).
36. Онлайн консультация бериш (онлайн-консультант, онлайн-тренер, молиявий маслаҳатчи, вебинар олиб боровчи).
37. Бухгалтерия ҳисоби.
38. Брокерлик, риэлторлик, баҳолаш ишлари.
39. Декларант (ташқи иқтисодий фаолият ва божхона иши расмийчилиги).
40. Логистика (юк ва йўловчи ташиш хизмати оператори).
41. Маркетинг хизматлари ҳамда товар ва хизматлар рекламасини ташкил этиш.
42. Туризм, меҳмонхона ва гид хизматлари.
43. Босма нашрларни ишлаб чиқариш ва чакана савдо қилиш.
44. Чорвачилик хўжаликларини ташкил этиш, юритиш ва бошқариш.
45. Парранадчилиқ хўжаликларини ташкил этиш, юритиш ва бошқариш.
46. Асаларичилиқ хўжаликларини ташкил этиш, юритиш ва бошқариш.
47. Балиқчилиқ хўжаликларини ташкил этиш, юритиш ва бошқариш.
48. Ветеринария ва зоотехника.
49. Қассобчилиқ ва кушхона хизматлари.
50. Интенсив боғбонлик, мевали ва манзарали дарахтлар етиштириш ва уларни парваришлаш.
51. Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш, юритиш ва маҳсулотлар етиштириш.
52. Ўсимликларни кимёвий ҳимоялаш хизматлари.
53. Мева-сабзавотларни саралаш, сақлаш, қадоқлаш ва бирламчи қайта ишлаш.
54. Тиш техниги.

Вазирлар Маҳкамасининг
2020 йил ~~“22”~~ июн даги ~~38~~ 38-сонли қарорига
2-илова

**Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар,
шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар
ажратиш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш тизимини такомиллаштириш ва тадбиркорликни ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2020 йил 13 октябрдаги ПКҚ-4862-сон қарорига мувофиқ жорий этилган тизим асосида аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш мақсадида “Микрокредитбанк” акциядорлик-тижорат банки ва акциядорлик-тижорат Халқ банки (кейинги ўринларда – банк) томонидан кредитлар ажратиш тартибини белгилайди.

2. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

қарз олувчилар – тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизлар, шунингдек, микрофирма ва кичик корхона таъсис этган шахслар;

кредит линияси – банк билан Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) ўртасида тузилган шартномаларга (бош келишувга) асосан қарз олувчиларга кредит ажратиш учун очилган кредит линиялари;

ўқув юкламаси – Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан ишлаб чиқилиб, Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Ёшлар ишлари агентлиги ҳамда ваколатли давлат органи билан биргаликда тасдиқланадиган касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича фанларнинг минимал йўналишлари, миқдори ва ўқув соатини ўзида мужассамлаштирган қўшма йўриқнома;

ўқув дастури – ўқув юкламаси асосида НТТ томонидан ишлаб чиқиладиган ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича фаннинг мазмуни ва ўтилиш тартиби, ўқувчилар томонидан ўзлаштирилиши лозим бўлган билим ва кўникмаларнинг ҳажмини белгилаб берадиган дарслар мажмуаси;

ўқув курслари – ўқув дастури асосида ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш бўйича НТТ дарслар тўплами;

ўқув курс тингловчилари (битирувчилари) – ўқув дастури асосида касб-хунар ва тадбиркорликка ўқитиш бўйича НТТ томонидан ташкил этилган ўқув курсларида таҳсил олаётган (битирган) ёшлар ва хотин-қизлар;

сертификат – НТТ томонидан ташкил этилган ўқув курсларини муваффақиятли битириб, якуний имтиҳон натижаларига кўра 71 ва ундан юқори балл тўплаган битирувчиларга тақдим этиладиган намунавий шаклдаги малакавий ҳужжат;

электрон реестр – ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка ўқитиш дастурларида иштирок этувчи НТТлар тўғрисидаги тўлиқ ва аниқ маълумотларни ўзида жамлайдиган электрон ахборот тизими;

микрокредит – ўқув курсларини муваффақиятли битириб, сертификатга эга битирувчиларга банк томонидан ажратиладиган имтиёзли микрокредитлар.

3. Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар ажратиш ушбу Низомга иловадаги схемага мувофиқ амалга оширилади.

4. Мазкур Низомга мувофиқ, кредит электрон реестрга киритилган НТТларнинг ўқув курсларини якунлаб, сертификатга эга ташаббускорларга Жамғарма билан банк ўртасида тузилган бош келишувга асосан ажратиладиган маблағлар доирасида берилади.

5. Микрокредитларнинг ўз вақтида ажратилишини таъминлаш ва сертификат олган шахслар тўғрисида маълумот алмашиш мақсадида, банк билан микрокредитлаш дастурларида иштирок этаётган ўқув курслари якунлари бўйича НТТлар томонидан сертификат берилган шахслар тўғрисида ўзаро электрон ахборот алмашинуви тизими йўлга қўйилади.

2-боб. Ёшлар ва хотин-қизларни касб-хунар ҳамда тадбиркорликка жалб қилиш жараёни

6. Қарз олувчилар ўз фаолиятини амалга ошириш юзасидан маслаҳатлар олиш ёки юзага келган муаммоларни бартараф этиш, шунингдек, бошқа турли масалаларда ҳамкорлик қилиш мақсадида банкка мурожаат қилишлари мумкин.

Мижоз ва банк ўртасидаги муносабатлар Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари ягона электрон платформаси орқали банк филиалига ёки банк хизматлари марказига ташриф буюриш, “Call” марказга мурожаат қилиш, SMS хабарнома жўнатиш, банкнинг интернетдаги саҳифаси орқали мурожаат қилиш, шунингдек, “Telegram.bot” орқали амалга оширилади.

3-боб. Микрокредитларни ажратиш тартиби

7. Микрокредитлар қарз олувчиларга тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиш ёки ривожлантириш мақсадлари учун ажратилади.

8. Банк томонидан сертификат олган:

тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, хусусан ёшлар ва хотин-қизларга ўз бизнесини ташкил этиш учун 33 миллион сўмгача бўлган миқдорда;

микрофирма ва кичик корхона таъсис этган шахсларга 225 миллион сўмгача миқдорда микрокредитлар ажратилади.

Ушбу бандда назарда тутилган мезон асосида кредит бир қарз олувчига бир маротаба ажратилади.

9. Қарз олувчи банк билан тузилган кредит шартномаси доирасида кредитнинг керакли қисмидан фойдаланиши мумкин.

10. Мазкур микрокредитлар банкда алоҳида ҳисобварақларда юритилади.

11. Микрокредитлар:

илгари олинган кредитларни ёки ҳар қандай бошқа қарзларни қайтариш;
алкоголь ва тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш;
савдо-воситачиликни амалга ошириш;
ишлаб чиқариш мақсадлари учун ишлатилмайдиган шахсий мулкни сотиб олиш учун ажратилмайди.

12. Микрокредитлар 3 йил муддатгача 6 ойгача имтиёзли давр билан, ёшларнинг бизнес лойиҳаларига эса кредитларни қайтариш имкониятларидан келиб чиққан ҳолда, 7 йилгача муддатга, 3 йилгача имтиёзли давр билан Марказий банкнинг асосий ставкасида ажратилади.

13. Қарз олувчи – ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар уларнинг талабига биноан жами кредит суммасининг 50 фоизидан ошмаган миқдорда нақд пулда ажратилади.

4-боб. Микрокредитларни расмийлаштириш

14. Қарз олувчилар кредит олиш учун банкка электрон ариза билан мурожаат қилади. Бунда, қарз олувчи тўғрисида маълумотлар, шунингдек, микрокредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификат тўғрисидаги маълумот тақдим этилади.

15. Ариза банкка келиб тушган куннинг кейинги кунидан кечикмасдан банк масъул ходими томонидан кредит олиш бўйича банкнинг энг қулай филиали ёки банк хизматлари марказига мурожаат қилиш ва тегишли ҳужжатларни тақдим этиш юзасидан қарз олувчига таклиф жўнатилади.

Шунингдек, банк масъул ходими (андеррайтер) томонидан скоринг тизими асосида лойиҳани молиялаштириш юзасидан чиқарилган ижобий ёки салбий қарори қарз олувчига ва Тадбиркорликни ривожлантириш агентлигига тақдим этилади. Скоринг таҳлилида қарз олувчининг қуйидаги маълумотлари ўрганилади:

кредит тарихи;

мазкур йўналишлар бўйича кредитларининг мавжудлиги;

қайси ўқув марказини битирганлиги;

тадбиркорлик учун танланган йўналиши;

киритилган маълумотларнинг ҳаққонийлиги.

16. Электрон аризадаги маълумотлар ва тақдим этилган ҳужжатлардаги маълумотларнинг бир-бирига мос бўлишини таъминлаш қарз олувчининг зиммасида бўлади.

17. Тадбиркорлик субъектларининг молиявий ҳисоботлари тўғрисидаги маълумотлар тегишли ташкилотдан электрон тарзда қабул қилиб олиниши мумкин.

18. Банк жисмоний шахс бўлган қарз олувчиларга микрокредитларни таъминотсиз ажратади. Кредитларнинг қайтмаслик хатари банк томонидан суғурталанади.

19. Қарз олувчи – микрофирма ва кичик корхона таъсис этган шахслар кредит қайтарилишининг таъминоти сифатида банкка қуйидаги таъминот турларидан бирини тақдим этади:

учинчи шахс кафиллиги;
суғурта полислари;
кредит ҳисобига сотиб олинаётган мол-мулклар;
Агентлик ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат
жамғармасининг кафиллиги;
қонунчилик ҳужжатлари доирасидаги бошқа таъминот турлари.

20. Банк қарз олувчиларга кредит беришда кредитнинг умумий суммасида қарз олувчининг гаров таъминотини расмийлаштириш билан боғлиқ харажатларни ҳисобга олиш ҳуқуқига эга.

5-боб. Кредитларни мониторинг қилиш ва сўндириш

21. Банк қарз олувчига ажратилган кредитни мақсадли ишлатилиши юзасидан мониторингни амалга оширади. Бунда, кредитнинг мақсадли ишлатилиши юзасидан тузилган далолатнома нусхаси Банкнинг электрон платформасига бириктириб борилади.

22. Банк кредитдан фойдаланишнинг муддати давомида доимий мониторинг ўтказади. Банкда микрокредит олган тадбиркорлар фаолиятини доимий кузатиб бориш ҳамда уларга маслаҳат ва кўмак бериш институти шакллантирилади. Бунда, масъул ходим кредитларни сўнги муддатига қадар кузатиш билан шуғулланади. Мониторинг тизими мижозга йўналтирилганлик услубида амалга оширилади.

23. Олинган кредитдан бошқа мақсадда фойдаланилганлик ёки кредит маблағларини талон-тарож қилинганлик ҳолатлари аниқланган тақдирда, банк кредит шартномасида белгиланган тартибда кредитнинг мақсадсиз ишлатилган қисмини ёки талон-тарож қилинган суммани белгиланган тартибда қарз олувчидан муддатидан илгари ундириб олиш ҳуқуқига эга.

24. Қарздор кредит бўйича асосий қарзи ва унга ҳисобланган фоизларни шартнома шартлари асосида тўлашдан бош тортган ҳолларда, банк томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган чоралар кўрилади.

Қарз олувчининг гаров таъминоти кредит бўйича асосий қарз ва унга ҳисобланган фоизларни қайтаришга етмаган тақдирда, банк мазкур қарзни қайтаришни қарз олувчининг ликвидли мол-мулкига қаратиши мумкин.

25. Сертификатга эга қарз олувчилар, уларнинг қарздан фойдаланиш йўналишлари ва натижадорлиги тўғрисидаги таҳлилий маълумотлар Банк томонидан ҳар ойнинг 5 санасига қадар Агентликка тақдим этиб борилади.

6-боб. Яқуний қоида

26. Ушбу низом талабларини бузган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар,
шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар
ажратиш тартиби тўғрисидаги низомга
илова

Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан,
ёшлар ва хотин-қизларга микрокредитлар ажратиш
СХЕМАСИ

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Тадбиркорлик ташаббусига эга жисмоний шахслар, шу жумладан, ёшлар ва хотин-қизлар, шунингдек, микрофирма ва кичик корхона таъсис этган шахслар (кейинги ўринларда – Қарз олувчилар	Кредит олиш учун “Микрокредитбанк” акциядорлик-тижорат банки ёки акциядорлик-тижорат Халқ банкига электрон ариза билан мурожаат қилади. Бунда, қарз олувчи тўғрисида маълумотлар, шунингдек, микрокредит олиш ҳуқуқини берувчи сертификат тўғрисидаги маълумотни тақдим этади. (Мижоз ва банк муносабатлар Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари ягона электрон платформаси орқали банк филиалига ёки банк хизматлари марказига таъриф буюриш, “Call” марказга мурожаат қилиш, SMS хабарнома жўнатиш, банкнинг интернетдаги саҳифаси орқали мурожаат қилиш, шунингдек, “Telegram.bot” орқали амалга оширилади).	Белгиланган муддатларда
2-босқич	“Микрокредитбанк” акциядорлик-тижорат банки, акциядорлик-тижорат Халқ банки (кейинги ўринларда – Банк)	Кредит олиш бўйича банкнинг энг қулай филиали ёки банк хизматлари марказига мурожаат қилиш ва тегишли ҳужжатларни тақдим этиш юзасидан қарз олувчига таклиф жўнатади. Шунингдек, скоринг тизими асосида лойиҳани молиялаштириш юзасидан ижобий ёки салбий қарор чиқаради, қарор нусхасини қарз олувчига ва Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик)га тақдим этади.	Ариза банкка келиб тушган куннинг кейинги кунидан кечикмасдан
3-босқич	Банк	Қарз олувчиларга кредитларни ажратади (Жисмоний шахслар, хусусан ёшлар ва хотин-қизларга ўз бизнесини ташкил этиш учун 33 млн сўмгача;	Қарз олувчи ва банк ўртасида имзоланган шартномага мувофиқ

		<i>микрофирма ва кичик корхона таъсис этган шахсларга 225 млн сўмгача.</i> <i>Кредитлар 3 йил муддатгача 6 ойгача имтиёзли давр билан, ёшларнинг бизнес лойиҳаларига эса кредитларни қайтариши имкониятларидан келиб чиққан ҳолда, 7 йилгача муддатга, 3 йилгача имтиёзли давр билан Марказий банкнинг асосий ставкасида ажратилади.</i> <i>Қарз олувчиларга кредитлар уларнинг талабига биноан жами кредит суммасининг 50 фоизидан ошмаган миқдорда нақд пулда ажратилади.</i>	
4-босқич	Банк	Қарз олувчига ажратилган кредитни мақсадли ишлатилиши юзасидан кредитдан фойдаланишнинг муддати давомида мониторингни амалга оширади. Бунда, кредитнинг мақсадли ишлатилиши юзасидан тузилган далолатнома нусхасини банк электрон платформасига бириктириб боради.	Кредит тўлик сўндирилгунга қадар
5-босқич	Банк	Олинган кредитдан бошқа мақсадда фойдаланилганлик ёки кредит маблағларини талон-тарож қилинганлик ҳолатлари аниқланган тақдирда, кредит шартномасида белгиланган тартибда кредитнинг мақсадсиз ишлатилган қисмини ёки талон-тарож қилинган суммани белгиланган тартибда қарз олувчидан муддатидан илгари ундириб олиш ҳуқуқига эга. Қарздор кредит бўйича асосий қарзи ва унга ҳисобланган фоизларни шартнома шартлари асосида тўлашдан бош тортган ҳолларда, чоралар кўради. Қарз олувчининг гаров таъминоти кредит бўйича асосий қарз ва унга ҳисобланган фоизларни қайтаришга етмаган тақдирда, мазкур қарзни қайтаришни қарз олувчининг ликвидли мол-мулкига қаратиши мумкин.	Қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда

6-босқич	Банк	Қарз олувчилар, уларнинг қарздан фойдаланиш йўналишлари ва натижадорлиги тўғрисидаги таҳлилий маълумотларни Агентликка тақдим этиб боради.	Ҳар ойнинг 5 санасига қадар
----------	------	--	-----------------------------

Вазирлар Маҳкамасининг
2020 йил ~~“22” июндаги~~ **388**-сонли қарорига
3-илова

**Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда унга жалб қилиш
лойиҳаларини амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларини
давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тартиби тўғрисида
НИЗОМ**

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом нодавлат нотижорат ташкилотлари (кейинги ўринларда – ННТ) ва микрокредит ташкилотлари ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда уларга микромолиявий хизматлар кўрсатишдан иборат комплекс дастурларни амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик) ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма) томонидан имтиёзли шартлар асосида қарз ажратиш тизимини белгилайди.

2. Мазкур Низомга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси қарорлари асосида ушбу мақсад учун ажратилган маблағлар ННТларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш учун бериладиган қарзларнинг молиялаштириш манбаи ҳисобланади.

3. Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда унга жалб қилиш лойиҳаларини амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш ушбу Низомга иловадаги схемага мувофиқ амалга оширилади.

2-боб. Танлов ташкил этиш ва ўтказиш тартиби

4. Агентлик томонидан мазкур низомнинг 2-бандида назарда тутилган маблағлар ҳисобидан қарз ажратиш ННТлар орасида очиқ танлов асосида амалга оширилади.

Танловни ташкил этиш ва ўтказиш учун Агентлик томонидан Марказий банк, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди вакилларида иборат таркибда танлов комиссияси тузилади.

Танлов комиссияси регламенти ва танлов қоидалари Комиссия томонидан тасдиқланади.

ННТлар танловда иштирок этиш учун Агентликка мурожаат қилади ҳамда мазкур Низомнинг 4-бандида назарда тутилган асосий мезонларни тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этади.

5. Қуйидагилар баҳолашнинг ва лойиҳаларни танлаб олишнинг асосий мезонлари ҳисобланади:

ННТ камида бир йил давомида фаолият юритиб келаётганлиги, ўқув курслари мавжудлиги, унинг сифати, ўқув курслари билан қамраб олинган ҳудуд ва аҳоли сони;

кенг аҳоли қатламларини тадбиркорликка ўқитиш ва унга жалб қилиш лойиҳасида замонавий ўқув модуллари ва механизмларининг назарда тутилганлиги;

лойиҳанинг техник-иқтисодий асосланганлиги ҳақидаги маълумотлар;
лойиҳани бажариш учун тажрибали ва касбий кўникмаларга эга бўлган мутахассисларнинг мавжудлиги;

ННТ томонидан ажратилиши режалаштирилган микроқарз фоиз ставкаси.

6. Агентлик томонидан ҳар йили 1 июлга қадар келгусида амалга ошириладиган лойиҳалар учун ННТлар ўртасида танлов эълон қилинади.

Танлов ўтказилиши учун камида иккита таклиф келиб тушган бўлиши лозим. Агарда белгиланган миқдордаги таклиф келиб тушмаса, танлов қайтадан эълон қилинади.

Танловлар бўйича эълонлар ва маълумотлар, шунингдек, танловларнинг натижалари ҳамда ННТлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш доирасида ажратилган маблағларнинг тақсимланиши, ишлатилиши тўғрисидаги ҳисоботлар Агентликнинг расмий веб-саҳифасида ҳамда оммавий ахборот воситаларида ёритиб борилади.

Агентлик ННТлар ўртасида танловни ошкоралик ва очиқ-ойдинликни таъминлаш принциплари асосида амалга оширилишини таъминлайди.

7. Танловлар 1 августга қадар ўтказилиб, уларнинг натижалари асосида ғолиб деб топилган ННТлар билан Жамғарма ўртасида ижтимоий шериклик бўйича шартномаси (кейинги ўринларда – шартнома) тузилади.

Шартномада кўрсатилган миқдордаги қарз Жамғарма томонидан ННТларга ажратиб берилади.

8. Шартномада томонларнинг мажбуриятлари белгилаб берилади. Жумладан, бунда ресурсларнинг самарали ва мақсадли ишлатилиши, қарзларни ва фоизлари қайтариш шартлари, муддатлари ҳамда қонунчиликда белгиланган бошқа шартлар кўрсатиб ўтилади.

9. Танлов натижаларидан норози бўлган иштирокчилар қонунчиликда белгиланган тартибда юқори турувчи органга ёки судга мурожаат қилиши мумкин.

2-боб. Қарз ажратиш тартиби

10. ННТлар томонидан ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ва уларга микроолиявий хизматлар кўрсатишдан иборат комплекс дастурларни амалга ошириш учун Жамғарма томонидан танлов асосида 5 йил муддатга, жумладан, бир йиллик имтиёзли давр билан йиллик 4 фоиз ставкада қарз ажратилади.

Жамғарма томонидан ресурслар ушбу мақсадга ажратилган маблағлар қолдиғи доирасида ажратилади.

11. Шартнома тузилгандан кейин ўн иш куни ичида Жамғарма томонидан ННТнинг махсус ҳисобварағига қарз тўлиқ ўтказиб берилади.

12. ННТлар томонидан ўзларига ажратилган қарзнинг бир қисmini микрокредит ташкилотларига шартнома асосида ресурс сифатида жойлаштирилиши мумкин.

13. ННТлар томонидан жойлаштирилган ресурс маблағлари ҳисобидан микроқарзлар микрокредит ташкилотлари томонидан ёшлар ва хотин-қизларга қуйидаги шартларда ажратилади:

қарз олувчи ННТларнинг молиявий саводхонликни ошириш, касбий ва тадбиркорлик кўникмаларни шакллантиришга қаратилган дастурлари талабларига мос келиши;

микроқарзлар тадбиркорлик фаолияти ва даромад олишга қаратилган мақсадлар учун бир қарз олувчига 25 миллион сўмгача миқдорда ажратилиши лозим.

Микрокредит ташкилотлари қарз олувчи томонидан шартномага мувофиқ мажбуриятлар бажарилишини таъминлаш шартисиз, шу жумладан, бир-бирларини қўллаб-қувватлайдиган гуруҳ кафиллиги асосида микромолиявий хизматлар кўрсатишга ҳақли.

14. ННТларга ажратилган қарзларнинг ҳамда микрокредит ташкилотларига жойлаштирилган ресурс ҳисобидан ёшлар ва хотин-қизлар томонидан олинган микроқарзларнинг мақсадли ва самарали фойдаланилиши юзасидан ННТлар томонидан мунтазам мониторинг олиб борилади. Бунда микроқарз олган ёшлар ва хотин-қизларнинг тадбиркорлик фаолиятини доимий кузатиб бориш ҳамда уларга маслаҳат ва кўмак бериш йўлга қўйилади.

Мазкур мониторинг ва кузатиб бориш натижалари юзасидан ННТлар томонидан ҳар ой якуни билан кейинги ойнинг 5 санасига қадар Агентликка батафсил ахборот тақдим этиб борилади.

15. Агентлик томонидан ажратилган ресурс маблағларидан самарасиз ва мақсадсиз фойдаланганлик ҳолатлари аниқлаганда Жамғарма ННТдан ресурсларнинг тегишли қисмини ва унга ҳисобланган фоизларни муддатидан аввал қайтаришни талаб қилишга ҳақли. Бунда, Жамғарма ННТга акцептсиз талабнома кўяди. Ушбу талаблар шартномада кўрсатилади.

16. ННТлар томонидан олинган қарз ва уларга ҳисобланган фоизлар Жамғармага шартномада кўрсатилган муддатларда қайтарилади.

4-боб. Яқунловчи қоидалар

17. Жамғарма маблағларини олувчилар Жамғарма тақдим этган маблағлардан тўғри ва мақсадли фойдаланиш юзасидан қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб берадилар.

18. ННТларга ажратилган қарзларнинг самарали ва мақсадли фойдаланилиши юзасидан Агентлик томонидан мунтазам мониторинг юритилади.

19. Ушбу Низом талабларини бузган шахслар қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ жавоб беради.

Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда унга жалб қилиш лойиҳаларини амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тартиби тўғрисидаги низомга илова

**Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда унга жалб қилиш лойиҳаларини амалга оширадиган нодавлат нотижорат ташкилотларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш
СХЕМАСИ**

Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Бажариш муддатлари
1-босқич	Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳузуридаги Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги (кейинги ўринларда – Агентлик)	Ёшлар ва хотин-қизларни тадбиркорликка ўқитиш ҳамда уларга микромолиявий хизматлар кўрсатиш бўйича келгусида амалга ошириладиган комплекс дастурлари учун қарз ажратиш бўйича нодавлат-нотижорат ташкилотлар орасида танлов эълон қилади. <i>(Танлов ўтказилиши учун камида иккита таклиф келиб тушган бўлиши лозим. Агарда белгиланган миқдордаги таклиф келиб тушмаса, танлов қайтадан эълон қилинади).</i> Танловни ташкил этиш ва ўтказиш учун Марказий банк, Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, Нодавлат нотижорат ташкилотларини ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлаш жамоат фонди вакилларида иборат таркибда танлов комиссияси тузади. <i>(Танлов комиссияси регламенти ва танлов қоидалари Комиссия томонидан тасдиқланади).</i>	Ҳар йили 1 июлга қадар
2-босқич	Агентлик	Танловлар бўйича эълонлар ва маълумотлар, шунингдек, танловларнинг натижалари ҳамда нодавлат-нотижорат ташкилотлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш доирасида ажратилган маблағларнинг тақсимланиши, ишлатилиши тўғрисидаги ҳисоботларни Агентликнинг расмий веб-саҳифаси ҳамда оммавий ахборот воситаларида ёритиб боради. Танловни ошкоралик ва очиқ-ойдинликни таъминлаш принциплари асосида амалга оширилишини таъминлайди.	Танлов ўтказилгунга қадар

3-босқич	Нодавлат-нотижорат ташкилотлар (кейинги ўринларда – ННТ)	Танловда иштирок этиш учун Агентликка мурожаат қилади ҳамда низомнинг 4-бандида назарда тутилган асосий мезонларни тасдиқловчи ҳужжатларни тақдим этади.	Танлов комиссияси регламенти ва танлов қоидаларига асосан
4-босқич	Танлов комиссияси	Танловни ўтказади.	Ҳар йили 1 августга қадар
5-босқич	Тадбиркорликни ривожлантириш агентлиги ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси (кейинги ўринларда – Жамғарма	Танлов натижалари асосида ғолиб деб топишган ННТлар билан ижтимоий шериклик бўйича шартнома тузади.	Танлов комиссияси регламенти ва танлов қоидаларига асосан
6-босқич	Жамғарма	Шартномада кўрсатилган миқдордаги қарзни ННТ махсус ҳисобварағига қарзни тўлиқ ўтказиб беради. (Тадбиркорлик фаолияти ва даромад олишига қаратилган мақсадлар учун бир қарз олувчига 25 млн сўмгача миқдорда 5 йил муддатга, жумладан, бир йиллик имтиёзли давр билан йиллик 4 фоиз ставкада қарз ажратилади).	Шартнома тузилгандан кейин ўн иш куни ичида
7-босқич	ННТ	Ажратилган қарзларнинг ҳамда микрокредит ташкилотларига жойлаштирилган ресурс ҳисобидан ёшлар ва хотин-қизлар томонидан олинган микроқарзларнинг мақсадли ва самарали фойдаланилиши юзасидан мониторинг олиб боради. Бунда микроқарз олган ёшлар ва хотин-қизларнинг тадбиркорлик фаолиятини доимий кузатиб боради ҳамда уларга маслаҳат ва кўмак бериб боради.	Мунтазам равишда
8-босқич	ННТ	Мониторинг ва кузатиб бориш натижалари юзасидан Агентликка батафсил ахборот тақдим этиб боради.	Ҳар ой якуни билан кейинги ойнинг 5 санасига қадар

9-босқич	Жамғарма	Қарз маблағларидан самарасиз ва мақсадсиз фойдаланганлик ҳолатлари аниқлаганда ННТдан ресурсларнинг тегишли қисмини ва унга ҳисобланган фоизларни муддатидан аввал қайтаришни талаб қилишга ҳақли. Бунда, Жамғарма ННТга акцептсиз талабнома қўяди. Ушбу талаблар шартномада кўрсатилади.	Шартномага мувофик
----------	----------	---	-------------------------------

